

PEL M2-93: Rajoitettu radiopuhelimenhoitajan kelpuutus

Määräyksen tausta ja säädösperusta

Määräys PEL M2-93 sisältää rajoitettua radiopuhelimenhoitajan kelpuutusta koskevat vaatimukset lentolupakirjan haltijoille, lennonvarmistushenkilöstölle sekä muille ilma-luradion käyttäjille. Eräiden EU-säännösten mukaisten lupakirjojen haltijoilta vaaditaan rajoitetun radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksen lisäksi erillinen kielitaitomerkinä.¹ Kielitaitomerkinä ja kielitaidon arviointia koskevat tarkemmat vaatimukset ovat määräyksessä PEL M2-92, Ilmailun kielitaitovaatimukset ja kielitaidon arviointi.

Radiopuhelimenhoitajan kelpuutus vaaditaan Kansainvälisen televiestintäliiton (International Telecommunication Union, ITU) radio-ohjesäännön 37 artiklan mukaisesti läh-
tökohtaisesti kaikilta, jotka käyttävät ilma-aluksessa tai maassa olevaa ilmailuradio-
asemaa. Radio-ohjesäännön kohta 37.4 antaa kuitenkin kansallisille viranomaisille
mahdollisuuden sallia kelpuutusvaatimuksista tiettyjä poikkeuksia.² Kelpuutukset jae-
taan kahteen luokkaan, joista yleisen radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksen haltija saa
hoitaa ilmailun radiopuhelinliikennettä millä tahansa ilma- tai maa-asemalla. Rajoite-
tun radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksen haltija saa hoitaa radiopuhelinliikennettä
sellaisilla ilma- ja maa-asemilla, jotka toimivat yksinomaan siirtyvän ilmailuviestipal-
velun (*aeronautical mobile service*) tai satelliittipohjaisen siirtyvän ilmailuviestipalve-
lun (*aeronautical mobile-satellite service, AMSS*) käyttöön varatuilla taajuuksilla, kun
lähettimen käyttäminen edellyttää vain yksinkertaisten ulkoisten kytkimien käyttöä.
EU-lainsäädännössä radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksesta ei ole säännöksiä, vaan
sitä pidetään kansallisena kelpuutuksena.

Rajoitettu radiopuhelimenhoitajan kelpuutus on näin ollen oltava esimerkiksi lento-
miehistöllä, lennonvarmistushenkilöstöllä, ilma-alusten huoltohenkilöstöllä, lentopaik-
kojen merkinantajilla ja tarvittaessa kunnossapitohenkilöstöllä, kun he käyttävät ilmai-
luradiota muutoin kuin hätätilanteessa. Rajoitettu radiopuhelimenhoitajan kelpuutus
vaaditaan myös miehittämättömän ilma-aluksen kauko-ohjaajalta, jos hänen on tar-
peen käyttää ilmailuradiota saadakseen yhteyden miehitettyjen ilma-alusten lentäjiin
tai ilmaliikennepalveluelimeen, sekä pelastustoimen henkilöstöltä kun heidän on tar-
peen pitää yhteyttä ilmailuradiolla lentäjiin tai lennonjohtoon. Lentomiehistön osalta
asiaa koskevat säännökset sisältyvät liikenteen palveluista annettuun lakiin
(320/2017) ja muun ilmailuhenkilöstön osalta ilmailulakiin (864/2014).

Tässä määräysmuutoksessa on siirretty kaikki radiopuhelimenhoitajan kelpuutusta
koskevat vaatimukset määräykseen PEL M2-93. Aiemmin näitä vaatimuksia sisältyi
myös ilmailun kielitaitovaatimuksia ja kielitaidon arviointia koskevaan määräykseen
PEL M2-92. Koska kuitenkin molemmissa on kyseessä sama ITU:n radio-ohjesäännön
mukainen kelpuutus, joka vaaditaan ilmailuradion käyttäjiltä kielitaitomerkinästä
riippumatta, radiopuhelimenhoitajan kelpuutusta koskevat vaatimukset on katsottu
selkeimmäksi esittää vain yhdessä määräyksessä. Määräysten PEL M2-92 ja PEL M2-

¹ Kielitaitomerkinä vaaditaan komission lentomiehistöasetuksen (EU) N:o 1178/2011 liitteen I (osa FCL) kohdan FCL.055 mukaisesti kevyiden ilma-alusten lupakirjan (LAPL (A/H)), yksityislentäjän lupakirjan (PPL(A/H)), ansiolentäjän lupakirjan (CPL(A/H)), liikennelentäjän lupakirjan (ATPL(A/H)), usean ohjaajan miehistölupakirjan (MPL(A)) sekä ilmalaivojen ja pystysuoraan nousevien lentokoneiden ohjaamiseen oikeut-
tävien lupakirjojen haltijoilta, ja lisäksi lennonjohtajilta ja lennonjohtajaoppilailta komission asetuksen (EU) 2015/340 liitteen I kohtien ATCO.B.030 - ATCO.B.040 mukaisesti. Kansallinen ilmailumääräys PEL M2-92 ulottaa kielitaitomerkinän vaatimuksen myös lennontiedottajiin.

² 37.4 4) Nevertheless, in the service of aircraft stations and aircraft earth stations operating radiotelephony solely on frequencies above 30 MHz, each government shall decide for itself whether a certificate is neces-
sary and, if so, shall define the conditions for obtaining it.

93 välille on tehty ristiviittauksia sen korostamiseksi, että tiettyjen lupakirjojen haltijoilta vaaditaan rajoitetun radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksen lisäksi myös erillinen kielitaitomerkinä. Lisäksi määräysmuutoksessa on huomioitu ilmoituksenvarainen koulutus, EU-vaatimusten mukaisen teoriakoulutuksen osana annettava radiopuhelinliikenteen koulutus sekä se, että koulutuksen on täytettävä ITU:n radio-ohjesäännön mukaiset vaatimukset. Määräykseen on myös lisätty poikkeusten myöntämisen mahdollistava kohta. Soveltamisalakohtaa on tarkennettu siten, että radiopuhelimenhoitajan kelpuutusvaatimuksen ulkopuolelle on suljettu pelkästään ns. yhtiötaajuuksia (Operational Control, OPC) käyttävät henkilöt.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa muutetun määräyksen lentomiehistön osalta liikenteen palveluista annetun lain 131 §:n nojalla, jonka mukaan virasto voi antaa lentoturvallisuuden varmistamiseksi tarkemmat määräykset lupien kelpoisuusvaatimuksista ja voimassaoloajoista. Muiden ilmailuradiota käyttävien henkilöiden, kuten huoltohenkilöstön ja lentoasemalla toimivien merkinantajien, osalta säädösperustana on ilmailulain 47 §, jonka mukaan Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden varmistamiseksi tarkempia määräyksiä lupien kelpoisuusvaatimuksista, hakemisesta ja voimassaoloajoista. Ilmailulain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettujen ilma-alusten (mm. liittimien) ohjaajien osalta säädösperustana on kyseinen 9 §, jonka nojalla Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 2 momentissa tarkoitettuja ilma-aluksia ja laitteita sekä miehittämättömiä ilma-alusjärjestelmiä, urheilulaskuvarjoa ja nousuvarjoa koskevia teknisiä, toiminnallisia sekä ohjaajalta edellytettävää tietoa, taitoa, kokemusta ja ikää koskevia määräyksiä. Lennonjohtajien ja lennontiedottajien osalta määräys perustuu myös ilmailulain 113 §:ään, jonka mukaan Liikenne- ja viestintävirasto antaa lennonjohtajalta, lennonjohto-oppilaalta ja lennontiedottajalta vaadittavista lupakirjoista, kelpuutuksista, kelpoisuustodistuksista ja hyväksynnöistä lentoturvallisuuden edellyttämät tarkemmat määräykset.

Määräyksen PEL M2-93 vastainen toiminta voi lentomiehistön osalta johtaa liikenteen palveluista annetun lain mukaisiin seuraamuksiin. Näitä ovat lain 245 §:n mukainen huomautus tai varoitus sekä henkilöluvan peruuttaminen, muuttaminen tai rajoittaminen lain 242 §:n mukaisesti. Liikenne- ja viestintävirasto voi lain 255 §:n mukaisesti velvoittaa luvanhaltijan korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä sekä asettaa tällaisen päätöksen tehosteeksi uhkasakon. Muun ilmailuhenkilöstön osalta vastaavat säännökset sisältyvät ilmailulain 142–143 ja 151 §:ään. Jos toiminta on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisten turvallisuudelle, se voi olla rangaistavaa myös liikenneturvallisuuden vaarantamisena rikoslain 23 luvun 1 tai 2 §:n mukaisesti, joihin viitataan ilmailulain 175 §:ssä.

Määräyksen valmistelu

Määräyshanke käynnistettiin 9.11.2020 julkaistulla määräyshankepäätöksellä. Määräysmuutos on valmisteltu Liikenne- ja viestintävirastossa virkatyönä. Määräysmuutoksesta järjestettiin sidosryhmien kuulemiseksi lausuntokierros 7.9. - 8.10.2021, samanaikaisesti ilmailun kielitaitovaatimuksia ja kielitaidon arviointia koskevan ilmailumääräyksen PEL M2-92 kanssa.

Lausuntopalaute

Lausunnon antoivat Finnair Oyj ja Fintraffic Lennonvarmistus Oy. Finnair esitti lausunossaan määräyksen soveltamisalan rajaamista niihin henkilöihin, jotka käyttävät ilmailuradiota nimenomaan ilmaliikenteen käytössä olevilla taajuuksilla. Finnairin mukaan mm. lähtöporteilla, teknisissä palveluissa ja operatiivisissa tukipalveluissa toimii henkilöitä, jotka käyttävät ilmailuradiota, mutta ainoastaan sellaisilla taajuuksilla, jotka eivät ole yleisemmin ilmaliikenteen käytössä. Tällaisille henkilöille Finnair pitää rajoitetun radiopuhelimenhoitajan vaatimusta tarpeettoman raskaana. Finnairin muutos ehdotus hyväksyttiin ja määräyksen sanamuotoja tarkennettiin vastaavasti.

Fintraffic Lennonvarmistus totesi, että kielitaitomerkinästä erillisen radiopuhelimenhoitajan kelpuutusmerkinnän vaatimus johtaisi tarpeeseen uudelleenkirjoittaa kaikki jo olemassa olevat lennonjohtajan ja -tiedottajan lupakirjat. Liikenne- ja viestintäviraston tarkoituksena ei kuitenkaan ole ollut vaatia kaikkia lupakirjoja uudelleenkirjoitettaviksi, joten kommentin johdosta on lisätty siirtymämääräys, jonka mukaan lennonjohtajan lupakirjassa voimassa olevan kielitaitomerkinästä katsotaan toistaiseksi sisältävän myös kyseistä kielitaitomerkinästä vastaavan rajoitetun radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksen. Sen sijaan lennontiedottajan lupakirjoissa on jo näkyvissä erillinen merkintä rajoitetusta radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksesta.

Saadut lausunnot sekä Liikenne- ja viestintäviraston vastaukset niihin ilmenevät tarkemmin liitteenä olevasta kommenttikoosteesta.

Arvio määräyksen vaikutuksista

Tiettyjen määräyskohtien tarkentaminen ja päivittäminen helpottaa asiakkaiden toimintaa ja voi vähentää asiasta viranomaiselle tulevia kyselyitä. Rajoitettua radiopuhelimenhoitajan kelpuutusta ja toisaalta EU-lainsäädäntöön perustuvia kielitaitovaatimuksia koskevien määräysten erottaminen toisistaan selkeyttää sääntelykokonaisuutta. Vaatimusten sisältö ei ole muuttunut aikaisemmasta, joten määräysmuutoksella ei ole suoria toiminnallisia tai taloudellisia vaikutuksia asiakkaille tai viranomaiselle.

Määräysmuutoksella ei ole vaikutuksia ympäristöön, tasa-arvoon tai esteettömyyteen.

Yksityiskohtaiset perustelut

Muutoksia on tehty määräyksen seuraaviin kohtiin:

- *Määräyksen otsikko:* Otsikosta on poistettu sanat "Kansallisten vaatimusten mukainen". Radiopuhelimenhoitajan kelpuutus perustuu ITU:n kansainvälisiin vaatimuksiin, ja se vaaditaan ilmailuradion käyttöön sekä kansallisen että EU-sääntelyn mukaisen lupakirjan haltijoilta.
- *Kohta 1, Soveltamisala:* Koska rajoitettua radiopuhelimenhoitajan kelpuutusta koskeva, ITU:n radio-ohjesääntöön perustuva vaatimus on voimassa siitä riippumatta, vaaditaanko henkilöltä myös EU-sääntelyn mukainen kielitaitomerkinä, määräys PEL M2-93 on kokonaan erotettu määräyksestä PEL M2-92. Rajoitettu radiopuhelimenhoitajan kelpuutus vaaditaan lähtökohtaisesti kaikilta, jotka lähettävät ja vastaanottavat viestejä ilmailuradiopuhelimella. Tästä syystä määräyksen PEL M2-93 soveltamisalaa on tarkistettu siten, että se kattaa kaikki lentolupakirjan haltijat, lennonjohtajaoppilaat, lennonjohtajat ja lennontiedottajat, minkä lisäksi se koskee muita ilmailuradiotaajuuksia käyttäviä henkilöitä. Vastaavasti määräyksestä PEL M2-92 on poistettu kaikki päällekkäiset radiopuhelimenhoitajan kelpuutusta koskevat vaatimukset. Radiopuhelimenhoitajan kelpuutus on sama riippumatta siitä, vaaditaanko henkilöltä sen lisäksi myös kielitaitomerkinä vai ei.

Finnairin lausunnon perusteella kohdan 1.1 b) sanamuotoa on tarkennettu siten, että määräyksen soveltamisalan ulkopuolelle rajataan sellaiset henkilöt, jotka käyttävät ilmailuradiota yksinomaan lentoyhtiön sisäiseen käyttöön tarkoitetuilla yhtiötaajuuksilla (Operational Control, OPC). Näitä ovat esimerkiksi lentoaseman lähtöporteilla, teknisissä palveluissa ja operatiivisissa tukipalveluissa toimivat henkilöt, jotka tyypillisesti käyttävät ilmailuradiota maahenkilökunnan ja lentomiehistön väliseen viestintään silloin, kun kone on maassa. Tällaisen henkilöstön ei ole tarpeen hallita mm. ilmailun radiopuhelinfraologiaa, joten heiltä ei vaadita rajoitettua radiopuhelimenhoitajan kelpuutusta. Lentoyhtiön vastuulla on ohjeistaa, mitä taajuuksia nämä henkilöt saavat käyttää, sekä antaa heille riittävä ohjeistus ja koulutus radion käyttöön.

ITU:n radio-ohjesäännön kohdan 37.4 mukaan valtio voi harkintansa mukaan sallia kelpuutusvaatimuksesta poikkeamisen yksinomaan tietyillä taajuuksilla toimivien henkilöiden osalta. Ilmailuradioliikenteelle on osoitettu taajuudet 117,975-137 MHz, ja tämän alueen sisällä yhtiötaajuudet sijoittuvat alueelle 131,4-131,975 MHz. Eri radiotaajuuksien, taajuuskaistojen ja osakaistojen jakamisesta eri käyttötarkoituksiin määrätään Liikenne- ja viestintäviraston radiotaajuusmääräyksen 4 liitteenä olevassa taajuusjakotaulukossa.

Kumottavan määräyksen kohta 1.3 on poistettu, koska määräyksessä PEL M2-92 ei enää määrätä rajoitetusta radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksesta. Määräyksessä PEL M2-92 aiemmin tarkoitettu radiopuhelimenhoitajan kelpuutus on sama kuin määräyksessä PEL M2-93 vaadittu, ITU:n radio-ohjesäännön mukainen kelpuutus. Uudeksi kohdaksi 1.4 on lisätty informatiivinen viittaus määräyksessä PEL M2-92 oleviin kielitaitomerkinettä koskeviin vaatimuksiin. Kielitaitomerkinettä vaaditaan EU-säännösten ja PEL M2-92:n mukaisesti vain tiettyjen lentolupakirjojen haltijoilta sekä lennonjohtajoppeililta, lennonjohtajilta ja lennontiedottajilta, silloin kun he toimivat tällaista lupakirjaa edellyttävässä tehtävässä.

Kumottavan määräyksen kohta 1.4 on poistettu. Kun rajoitettu radiopuhelimenhoitajan kelpuutus täyttää ITU:n radio-ohjesäännön mukaiset vaatimukset, se on voimassa kaikissa valtioissa, jotka ovat myöntäneet tai tunnustaneet sitä koskevan todistuksen (ITU Radio Regulations, Chapter VIII Aeronautical Services, 37 artikla, kohta 37.1). Myös ennen tämän määräyksen voimaantuloa myönnettyjen rajoitettujen radiopuhelimenhoitajan kelpuutusten katsotaan olevan voimassa myös ulkomailla edellä mainituin edellytyksin. Uuteen kohtaan 1.3 on vastaavasti tarkennettu, että Liikenne- ja viestintävirasto tunnustaa ilmailuradion käyttöä varten myös muussa ITU:n jäsenvaltiossa myönnetyn rajoitetun radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksen, jos se täyttää ITU:n radio-ohjesäännön vaatimukset. Kelpuutuksen voimassaolo varmistetaan asianomaisen maan toimivaltaiselta viranomaiselta.

- *Kohta 2, Oikeudet ja rajoitukset:* Kohtaan 2.1 on lisätty tarkennus siitä, että pelkäämään määräyksen PEL M2-93 mukaiset kelpuutusmerkinnät oikeuttavat käyttämään radiopuhelinta asianomaisilla kielillä vain niissä tapauksissa, joissa EU-sääntelyn ja määräyksen PEL M2-92 mukaista erillistä kielitaitomerkinettä ei vaadita. Jos henkilö aikoo käyttää ilmailuradiopuhelinta englannin kielellä, hänen on aina suoritettava määräyksessä PEL M2-93 tarkoitettu ilmailuviestiliikennekoe englannin kielellä. Sama koskee vastaavasti suomenkielistä ilmailuviestiliikennekoetta. Jos henkilö kuitenkin toimii sellaisessa tehtävässä, johon vaaditaan myös EU-lainsäädännön mukainen kielitaitomerkinettä, siihen vaadittavan kielitaitokokeen tai haastattelun fraseologiaosuuden katsotaan vastaavan määräyksessä PEL M2-93 tarkoitettua ilmailuviestiliikenteen koetta. Saman henkilön ei siis tarvitse suorittaa molempia kokeita.

Kohdasta 2.1 on poistettu maininta siitä, että kelpuutukset tulisi merkitä nimenomaan muodossa RT/F ja RT/E. Esimerkiksi EU:n lentomiehistöasetuksen 1178/2011 mukaisessa lupakirjamallissa merkinettä ei ole tässä muodossa, vaan lupakirjan kohtaan XII pyydetään merkitsemään se kieli tai ne kielet, joilla lupakirjan haltija on osoittanut pätevyytensä käyttäen ilma-aluksen radiopuhelinlaitteita.

Kohdan 2.1 alakohtiin a), b) ja c) on lisätty ilmailuviestiliikennekokeen rinnalle maininta siitä vastaavasta teoriakokeen osuudesta. Kansallisen sääntelyn ja ilmailutiedotuksen TRG T1-17 mukaisessa koulutuksessa ilmailuviestiliikenteen koe on oma erillinen kokeensa, kun taas EU:n lupakirjavaatimusten mukaisessa koulutuksessa radiopuhelinliikenne sisältyy yhtenä osana teoriakoulutukseen ja -kokeisiin.

Alakohtaan c) on lisäksi tarkennettu, että saadakseen oikeuden käyttää ilmailuradiopuhelinta suomen kielellä henkilön on osoitettava hallitsevansa myös suomenkielinen

radiofraseologia. Yleinen suomen kielen osaaminen ei riitä, vaan lentoturvallisuussyistä on varmistettava, että kelpuutus myönnetään vain sellaiselle henkilölle, joka osaa käyttää oikein ilmailun radiopuhelinliikenteen vakiosanontoja suomeksi. Osaaminen voidaan tarkistaa esimerkiksi määräyksen PEL M2-92 kohdassa 5.2 tarkoitetun haastattelun avulla.

Kohtaan 2.2 on korjattu, että ilma-aluksen radiopuhelinta saa käyttää ja ilmailun radiopuhelinliikenteessä käytettäväksi hyväksytyä kieltä harjoitella myös sellainen lentolupakirjaa varten peruskoulutusta suorittava henkilö, jolla ei vielä ole radiopuhelimenhoitajan kelpuutusta. Kohdassa 2.3 annetaan vastaava mahdollisuus lennonjohtajaksi tai lennontiedottajaksi koulutettaville henkilöille koulutustilanteessa. Aiemmin tämä mahdollisuus on mainittu vain määräyksessä PEL M2-92. Suomessa ilmaliikennepalvelussa käytettävät kielet ilmoitetaan Suomen ilmailukäsikirjassa (AIP Finland), osa GEN 3.4.

- *Kohta 3, Kelpuutuksen myöntäminen:* Kohdassa 3.2 on otettu huomioon koulutusorganisaatioiden ilmoituksenvaraisuus. EU:n lentomiehistöasetuksen 1178/2011 10 a artiklassa ja liitteessä VIII (osa DTO) sallitaan tiettyihin lupakirjoihin ja kelpuutuksiin tähtäävän lento- ja teoriakoulutuksen antaminen viranomaiselle tehtävän ilmoituksen perusteella ilman koulutuslupaa. Samoin kansallisen sääntelyn alaista lentokoulutusta koskeva määräys TRG M1-7 mahdollistaa koulutusorganisaatioiden ilmoituksenvaraisuuden. Sen sijaan määräyksessä TRG M1-11 (22.5.2015) tarkoitettu kansallinen koulutus rajoitettua radiopuhelimenhoitajan kelpuutusta varten edellyttää edelleen koulutuslupaa.

Kohtaan 3.2 on lisätty maininta siitä, että koulutuksen on täytettävä ITU:n radio-ohjesäännön 37 artiklan 9 §:n mukaiset vaatimukset, sekä tiivistetty luettelo näiden vaatimusten sisällöstä. ITU:n radio-ohjesäännön vaatimusten mukaan rajoitettu radiopuhelimenhoitajan kelpuutus edellyttää tietojen ja pätevyyden osoittamista seuraavilla osa-alueilla: a) käytännön tiedot radiopuhelimen toiminnasta ja sen käyttöön liittyvistä menettelyistä, b) kyky lähettää ja vastaanottaa radiopuhelinsanomiam asianmukaisesti jollakin ITU:n työkielistä, c) radiopuhelinliikennettä koskevien säännösten yleistuntemus ja tiedot erityisesti niistä säännöksistä, jotka liittyvät ihmisten elämän turvaamiseen (radio-ohjesäännön kohdat 37.26 - 37.29).

Kansallisessa määräyksessä TRG M1-11, Koulutus rajoitettua radiopuhelimenhoitajan kelpuutusta varten, lähtökohtana on että radiopuhelinliikenteen koulutus annetaan erillisellä kurssilla. Sitä varten esitetään koulutusohje ja yksityiskohtainen luettelo opetettavista aineista ilmailutiedotuksessa TRG T1-17. Sen sijaan EU-sääntelyn mukaisessa lentäjien ja lennonjohtajien koulutuksessa radiopuhelinliikenne on yksi teoriakoulutukseen ja -kokeisiin sisältyvistä oppiaineista. Lennontiedottajien pohjakoulutuksesta määrätään kansallisen määräyksen ANS M1-7, Lennontiedottajan lupakirja ja koulutus, kohdassa 16.1, jossa luetellaan myös radiopuhelinliikenteeseen liittyviä oppiaineita.

EU-vaatimusten mukaiseen lentäjien (asetus 1178/2011) ja lennonjohtajien (asetus 2015/340) lupakirjakoulutukseen, sekä kansallisten vaatimusten mukaiseen lennontiedottajien lupakirjakoulutukseen (määräys ANS M1-7) ja rajoitetun radiopuhelimenhoitajan kelpuutuskoulutukseen (ohje TRG T1-17), kuuluvien oppiaineiden katsotaan täyttävän ITU:n radio-ohjesäännön mukaiset koulutus- ja koevaatimukset seuraavan taulukon mukaisesti:

ITU 37.27 a) käytännön tiedot radiopuhelimen toiminnasta ja sen käyttöön liittyvistä menettelyistä (practical knowledge of radiotelephone operation and procedure);			
(EU) 1178/2011	(EU) 2015/340	TRG T1-17	ANS M1-7
Ilma-aluksen yleistuntemus (järjestelmät) - Aircraft general knowledge (systems)	Laitteet ja järjestelmät - Equipment and systems	Ilma-aluksen radio- ja sähkölaitteet	Laitteet ja järjestelmät
ITU 37.28 b) kyky lähettää ja vastaanottaa radiopuhelinsanomia asianmukaisesti jollakin ITU:n työkielistä (ability to send correctly and to receive correctly by radiotelephone in one of the working languages of the Union);			
(EU) 1178/2011	(EU) 2015/340	TRG T1-17	ANS M1-7
Radiopuhelinliikenne - Communications	Ilmaliikenteen hallinta (radiopuhelinliikenne) - Air traffic management (radiotelephony)	Ilmailuviestiliikenne	Radiopuhelinfraseologia
37.29 c) radiopuhelinliikennettä koskevien säännösten yleistuntemus ja tiedot erityisesti niistä säännöksistä, jotka liittyvät ihmishengen turvaamiseen (general knowledge of the Regulations applying to radiotelephone communications and specifically of that part of those Regulations relating to the safety of life).			
(EU) 1178/2011	(EU) 2015/340	TRG T1-17	ANS M1-7
Ilmailun säädökset - Air law (and ATC procedures)	Ilmailun säädökset - Aviation law	Radiolaitteita ja niiden käyttöä koskevat määräykset	Ilmailun säädökset

Kohtaan 3.3 on siirretty rajoitetun radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksen hakemista ja myöntämistä koskevat vaatimukset määräyksestä PEL M2-92. "Vastaavien vaatimusten täyttymisellä" viitataan siihen, että EU-lainsäädäntö ei edellytä erillistä radiopuhelimenhoitajan kurssia ja koetta, vaan radiopuhelinliikenteen koulutus on yksi osa teoriakoulutusta.

- *Kohta 4, Voimassaoloaika:* Kohtaan on lisätty tarkennus siitä, että niiden lupakirjanhaltijoiden osalta, joille vaaditaan rajoitetun radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksen lisäksi erillinen kielitaitomerkintä EU-sääntelyn ja määräyksen PEL M2-92 mukaisesti, radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksen mukaisia oikeuksia saa käyttää lupakirjan mukaisissa tehtävissä vain silloin, kun kielitaitomerkintä on voimassa.
- *Kohta 5, Poikkeukset:* Määräykseen on lisätty poikkeuskohta, joka mahdollistaa poikkeusten myöntämisen määräyksen vaatimuksista perustellusta syystä ja määrääjäksi hakemuksen perusteella. Poikkeuskohdan sanamuoto vastaa muissa ilmailumääräyksissä käytettyä.
- *Kohta 6, Siirtymämääräys:* Lennonjohtajien lupakirjoissa ei tällä hetkellä ole erillistä merkintää radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksesta, vaan ainoastaan kielitaitomerkintä. Lupakirjojen uudelleen kirjoittamista ei kuitenkaan katsota tarpeelliseksi yksinomaan siitä syystä, että niihin tulisi lisättäväksi erillinen RT-merkintä. Sen vuoksi määräykseen on lisätty siirtymämääräys, jonka mukaan lennonjohtajan lupakirjassa olevan kie-

litaitomerkin­nän katsotaan toistaiseksi sisältävän myös asianomaisen kielen rajoitetun radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksen. Myöhemmin, kun lennonjohtajan lupakirjapohjaa uudistetaan, siihen voidaan lisätä erillinen merkintä RT-kelpuutuksesta.

Lennonjohtajien lupakirja-asetuksen (EU) 2015/340 ohjemateriaalin mukaan (kohta GM1 ATCO.AR.D.001(c)) toimivaltainen viranomainen voi merkitä lupakirjapohjan kohtaan XIII (Remarks / Huomautukset) kaikki tarvittavat lisätiedot, kuten esimerkiksi tiedon radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksesta. EU-lainsäädännössä radiopuhelimenhoitajan kelpuutuksesta ei ole säännöksiä siitä syystä, että sitä pidetään kansallisena kelpuutuksena.³

Muut määräyksen muutokset johtuvat säädösperustan päivittämisestä ilmailulainsäädännön uudistusten johdosta, rangaistus- ja seuraamussäännöksiä koskevan kohdan lisäämisestä sekä sanamuodon selkeyttämisestä.

Määräyksen aikataulu

Määräyksen on tarkoitus tulla voimaan alkuvuodesta 2022.

Määräyksestä viestiminen

Määräyshan­kepää­ätöksestä, lausuntokierroksesta ja muutetun määräyksen antamisesta tiedotetaan Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla sekä sähköpostitse ilmailun sääntelyn jakelulistalle ilmoittautuneille. Lisäksi tiedotetaan kohdennetusti harrasteilmailun ja lennonvarmistuksen koulutusorganisaatioille sekä radiopuhelinliikenteen koulutusluvan haltijoille. Lopullinen määräys julkaistaan Finlex-säädöstietopalvelussa sekä Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla ilmailumääräyskokoelmassa.

LIITTEET:

Kommenttikooste

---

³ Q: Radio-telephony - I cannot find any provisions in Regulation (EU) 2015/340 requiring ATCOs to hold a radio-telephony certificate in order to be able to provide Air Traffic Services (ATS). There is also nothing on this in the licence form. A: There are no requirements in Regulation (EU) 2015/340 for a radio-telephony licence. These requirements stem from the International Telecommunication Union (ITU) and are dealt with at national level. However, in accordance with GM1 ATCO.AR.D.001(c), there is the possibility for the competent authority to include the radio-telephony licence in point XIII of the licence format, if they so wish. (<https://www.easa.europa.eu/the-agency/faqs/atco-licensing-0>)